

23 MEI 2010 – PINKSTEREN

EERSTE LEZING

HANDELINGEN DER APOSTELEN 2, 1-11

Toen de dag van Pinksteren aanbrak, waren allen bijeen op dezelfde plaats. Plotseling kwam uit de hemel een gedruis alsof er een hevige wind opstak en heel het huis waar zij gezeten waren was er vol van. Er verscheen hun iets dat op vuur geleek en dat zich, in tongen verdeeld, op ieder van hen neerzette. Zij werden allen vervuld van de heilige Geest en zij begonnen te spreken in vreemde talen, naargelang de Geest hun te vertolken gaf.

Nu woonden er in Jeruzalem joden, vrome mannen die afkomstig waren uit alle volkeren onder de hemel. Toen dat geluid ontstond, liepen die te hoop en tot hun verbazing hoorde iedereen hen spreken in zijn taal. Zij waren buiten zichzelf en zeiden vol verwondering:

„Maar zijn al die daar spreken dan geen Galileeërs? Hoe komt het dan dat ieder van ons hen hoort spreken in zijn eigen moedertaal? Parten, Meden en Elamieten, bewoners van Mesopotamië, van Judea en Kappadocië, van Pontus en Asia, van Frygië en Pamfilië, Egypte en het gebied van Libië bij Cyréne, de Romeinen die hier verblijven, joden zowel als proselieten, Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze eigen taal spreken van Gods grote daden.”

TWEEDE LEZING

BRIEF AAN DE ROMEINEN 8, 8-17

Broeders en zusters,

Zij die zelfzuchtig leven, kunnen God niet behagen. Maar uw bestaan wordt niet beheerst door zelfgenoegzaamheid, maar door de Geest, omdat de Geest van God in u woont. Zou iemand de Geest van Christus niet hebben, dan behoort hij Hem niet toe.

Als Christus in u is, blijft wel uw lichaam door de zonde aan de dood gewijd, maar uw geest leeft, dank zij de gerechtigheid.

En als de Geest van God, die Jezus van de doden heeft opgewekt, in u woont, zal Hij die Christus Jezus van de doden heeft doen opstaan, ook uw sterfelijk lichaam eenmaal levend maken door de kracht van zijn Geest, die in u verblijft.

Broeders en zusters, wij hebben dus verplichtingen, maar niet aan onszelf, om zelfgenoegzaam te leven. Als gij zelfzuchtig leeft, zult gij zeker sterven. Maar als gij door de Geest de praktijken van de zelfzucht versterft, zult gij leven. Allen die zich laten leiden door de Geest van God, zijn kinderen van God.

De geest die gij ontvangen hebt, is er niet een van slaafsheid, die u opnieuw vrees zou aanjagen. Gij hebt de geest van het kindschap ontvangen die ons doet uitroepen: 'Abba, Vader!' De Geest zelf bevestigt het getuigenis van onze geest dat wij kinderen zijn van God. Maar als wij kinderen zijn, dan zijn wij ook erfgenamen, en wel erfgenamen van God, tezamen met Christus, daar wij delen in zijn lijden om ook te delen in zijn verheerlijking.

EVANGELIE

JOHANNES 14, 15-16.23b-26

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen:

„Als gij Mij liefhebt, zult ge mijn geboden onderhouden. Dan zal de Vader op mijn gebed u een andere Helper geven om voor altijd bij u te blijven. Als iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord onderhouden; mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en verblijf bij hem nemen. Wie Mij niet liefheeft, onderhoudt mijn woorden niet; en het woord dat gij hoort, is niet van Mij, maar dat van de Vader die Mij gezonden heeft. Dit zeg Ik u terwijl Ik nog bij u ben, maar de Helper, de heilige Geest die de Vader in mijn Naam zal zenden, Hij zal u alles leren en u alles in herinnering brengen wat Ik u gezegd heb.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Weifelend wiekje, laaiende vlam

ZEVEN MAAL ZEVEN DAGEN ZIJN voorbij sinds Pasen. Zeven betekent 'voltooid': zeven dagen in een week, een kwart van de maanstand, zeven kleuren in de regenboog, enzovoorts. Maar acht is overvloed, één op overschot. Dat is goddelijke gratis gave. Pinksteren is zeven maal zeven plus één. We vieren de gave van de goddelijke Geest.

De Geest van God werkt in de Bijbel sinds het oerbegin: Wind, Adem en Vuur. Al helemaal bij het begin van de geschiedenis werfelt Gods Geest over de wateren van de dood, het vernietigende Niets, en er ontstaat leven. Als God op de oever van de rivier een beeldje heeft geboetseerd uit klei, ademt Hij erop en de mens leeft. Er is vuur in het braambos, als God Mozes roept om zijn volk uit de slavernij te bevrijden. De wind blaast de Rode Zee open, zodat de vluchtelingen kunnen ontsnappen. Tijdens koude woestijnachten, op weg naar het Beloofde land, is God een vuurkolom. Op de Sinai, waar de Tien Woorden van Leven gegeven worden, is er donder en bliksem. Bij de profeet Elia is er een „zachte bries”, waarin hij God hoort (1 Koningen 19, 12). Gods Geest komt over koningen om hun mensen samen te houden. De Geest komt over profeten, zodat ze de geschiedenis van hun volk in de diepte kunnen lezen: „Is onze politiek een weg naar geluk en welzijn of naar verrijking van de rijken?” Er is ook Ezechiël: Hij moet 'blazen' over een veld vol doodsbeenderen en door Gods Geest komen ze weer 'op Adem' en tot leven (Ezechiël 37, 1-14).

In het Nieuwe testament komt de Geest over Maria: er groeit onuitgegeven Leven. De Geest komt over Jezus bij het doopsel. Daarna zijn die beelden minder vaak aanwezig. Hoeft ook niet. Gods Geest loopt tussen de mensen rond. Maar bij het heengaan van Jezus komen de symbolen terug. Op het kruis geeft Jezus de Geest (Johannes 19, 30). Matteüs op verrijzeniszon­dag: een bliksem (Matteüs 28, 3). Jezus blaast over zijn leerlingen. Hij zendt ze om te verzoenen. (Johannes 20, 22).

En vandaag is het Pinksteren. Vuur en Wind en Adem. Laaiende tongen in plaats van de flakkerende wiekjes. Wind die beloken luiken open blaast. Ademloze apostelen die honderduit beginnen te spreken.

Toch lijkt de werking van de Geest – op uitzonderingen na – verschillend in het Oude en in het Nieuwe Testament. In het Oude Testament is de tussenkomst van de Geest vaak onverwacht en kortstondig. Na de verrijzenis wordt Gods Geest op permanente wijze gegeven aan mensen. God geeft in zekere zin zichzelf, zijn levenskracht, voorgoed aan mensen. En, ten tweede, voortaan moeten we Gods Geest niet meer elders zoeken. Hij leeft in ons. Niet als een privébezit om te koesteren. Die Geest verplaatst ons voortdurend, jaagt ons uit onze cocon naar anderen toe. Daarom vieren we op Pinksteren ook de geboorte van de Kerk, van de geloofsgemeenschap. De Geest woont persoonlijk in ons en in onze relaties met anderen. In het pinksterverhaal wordt niet gezegd dat de Geest spreekt, maar Hij is het die doet spreken. God geeft zijn Geest door. Hij is de Adem, die het woord draagt. En spreken is dé gave die de mens van alle andere wezens onderscheidt.

Het eerste Pinksteren was misschien spectaculair. Een plotse ommekeer. Ons Pinksteren vandaag is dat niet. Pinksteren is het begin van een lange, gestage weg, gesteund op de zeven gaven van de Geest, die we al bij de profeet Jesaja vinden (11, 1-2). Die zeven gaven vormen drie koppels plus één gave, die alles draagt. Het eerste koppel is wijsheid (*sapientia*) en inzicht (*intellectus*), scherp verstandelijk, rationeel onderzoek, maar tegelijk wijsheid: is dat wel goed voor de mens? Het tweede paar is raad (*consilium*), raad durven vragen, je niet alwetend opstellen, en sterkte (*fortitudo*) om uit te voeren wat je beslist hebt. Het derde tweetal is kennis (*scientia*), onze wetenschap, maar gerelativeerd door vroomheid (*pietas*). Het is tegelijk het beheersen en bewaren van de schepping.

En de zevende gave is ontzag voor God (*timor*). Geen vrees of angst, maar God op zijn plaats houden in ons leven als de Allereerste. In de vormselvieringen die we vandaag of in de voorbije weken meemaakten, bad de vormheer om die zeven gaven van de Geest voor de vormelingen. Dat ze mensen van kwaliteit zouden worden.